

Bakgrund

Vår verksamhet är hälsofrämjande, vilket betyder att vi betonar möjligheter och strävar till att inspirera och motivera till bl.a. ökad användning av kommunikationsstöd. Vår lågtröskelverksamhet kompletterar den offentliga sektorns tjänster och stöder de familjer som behöver det lilla extra för att få lika mycket.

Målgruppen yrkesverksamma

I vår verksamhet har vi olika målgrupper och delmål. En av våra målgrupper är yrkesverksamma inom småbarnspedagogik, skola och olika vårdenheter, såsom boendeverksamhet och dagverksamhet. Vi arrangerar inspirations- och informationsträffar samt lågtröskelverksamhet och konsultationer kring kommunikationsstöd och digitala verktyg för både vårdnadshavare och yrkesverksamma.

För att vi skulle få en tydligare bild hur situationen ser ut på fältet gjorde vi en enkät kring kommunikationsstöd riktad till yrkesverksamma. Vi distribuerade enkäten via vårt nyhetsbrev, till de mottagare som angett att de är yrkesverksamma (172 mottagare av 274). Vidare distribuerade vi länken via Facebook-grupperna Svenska talterapeuter i Finland r.f. och Småbarnspedagogik i Svenskfinland. Enkäten skickades även till över 300 daghem, till Kårkullas regionala expertteam samt serviceenheter. Enkäten skickades även till 110 specialpedagoger via mail och dessutom informerades det om enkäten via Folkhälsans nyhetsbrev för daghem och skolor.

Vi vill tacka för alla svar och fortsätter det gemensamma arbetet med att få ut mera symboler till alla.

Resultat

Totalt 173 personer svarade på enkäten. Här följer några plock ur resultatet. Vi har sammanslagit en del yrkesgrupper. Så att t.ex. all personal på daghem förutom specialpedagoger noterats under daghem, ped+, osv. Trots att totalt 173 personer svarade på enkäten så varierade antalet svar per fråga.

På basen av denna enkät kan man inte dra allt för säkra slutsatser men den ger en indikation om hur aktivt kommunikationsstöd och tecken som stöd används, med vilka verktyg kommunikationsstödet skapas och i vilken utsträckning vissa program används.

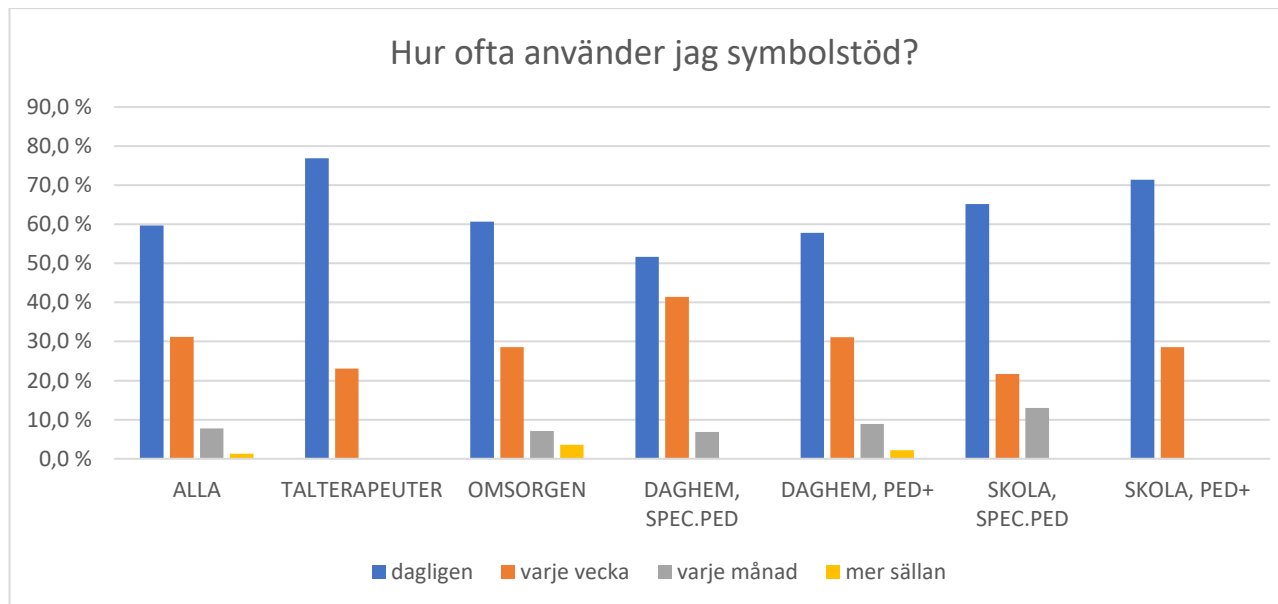
Resultatet presenteras dels i helhet där alla svar är sammanslagna, men vi har även gjort vissa indelningar på basen av instans eller yrkesroll. Här ska man dock minnas att av de som svarade jobbade 83 på daghem, 12 pedagoger inom allmänna undervisningen och 55 som specialpedagog antingen i daghem eller i skola. Utöver det svarade 14 talterapeuter på enkäten

Några jämförelser

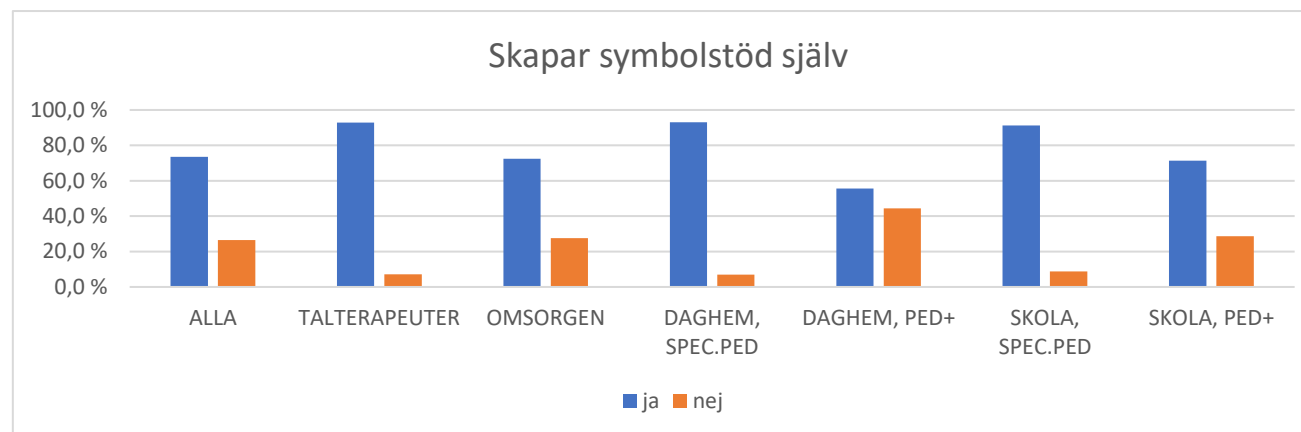
Användningen av kommunikationsstöd

På frågan om användning av symbolstöd i arbetet svarade 173 personer, varav 90 % (155/173) svarade att de använder symbolstöd i arbetet. Av dessa angav 60 % (92/154) att de använder symbolstöd dagligen medan 31 % (48/154) använder varje vecka.

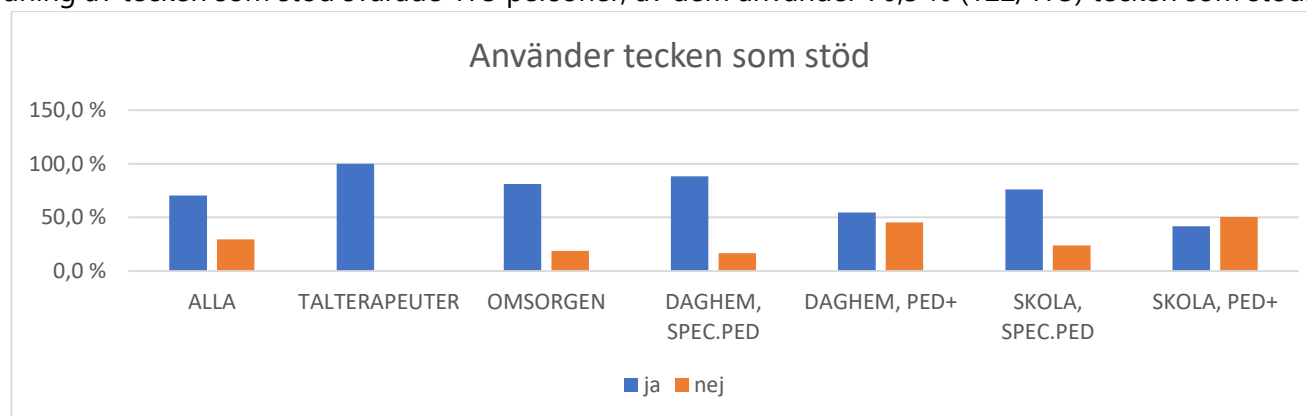
Den dagliga användningen av symbolstöd var högst bland talterapeuterna, 76,9 % (10/14), medan den för personal inom omsorgen var 60,7 % (17/28). För daghemspersonalen var den dagliga användningen för pedagoger 57,8 % (26/45) och specialpedagoger 51,7 % (15/29).

Bland de svarande skapar majoriteten symbolstödet själv. Lägst var siffran för pedagogisk personal på daghem, 55,6 % (25/45) medan motsvarande siffra för specialpedagoger inom småbarnspedagogiken var 93,1 % (27/29). Av specialpedagoger i skola skapar 91,3 % (21/23) symbolstödet själv. Av talterapeuterna skapar 92,9 % (13/14) symbolstödet själv.

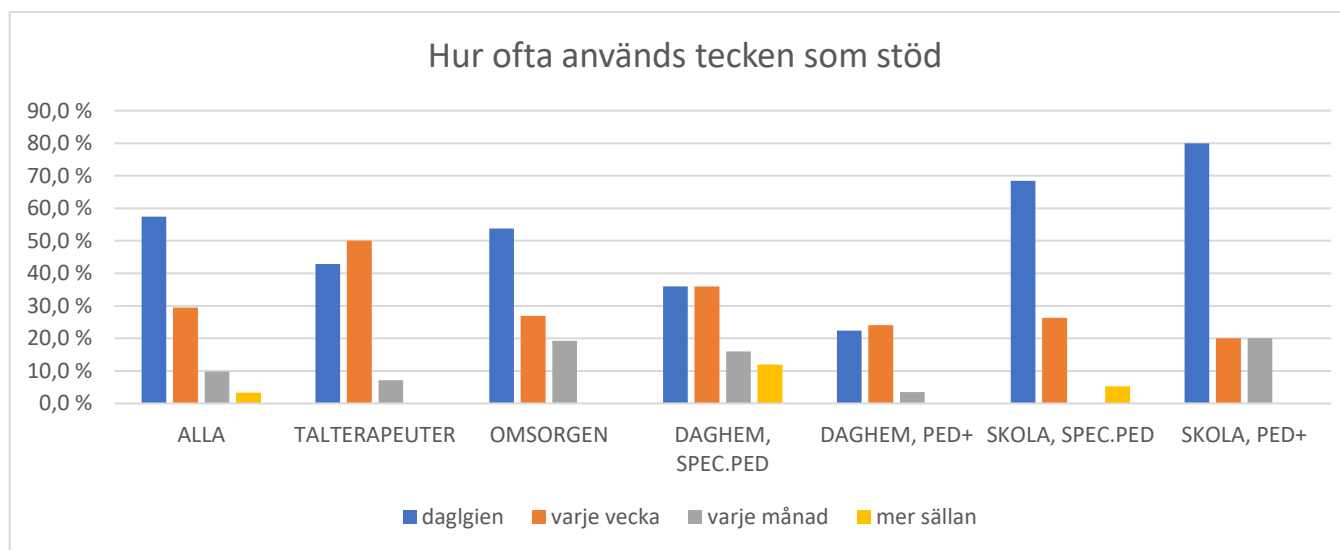

På frågan om användning av tecken som stöd svarade 173 personer, av dem använder 70,5 % (122/173) tecken som stöd.

På följdfrågan om hur ofta tecken som stöd används, svarade 122 personer. Av dessa använder 57,4 % (70/122) dagligen och 29,5 % (36/122) varje vecka.

Tecken som stöd används överlag mycket. Alla talterapeuter (14/14) använder tecken som stöd och inom omsorgen använder 81,3 % (26/32) tecken som stöd. Av specialpedagogerna på daghem använder 83,35 % (25/30) tecken som stöd och motsvarande siffra för specialpedagoger i skola är 76 % (19/25). Bland pedagogisk personal i skolan är användningen minst, 41,7 % (5/12), samplet är dock litet.

Symbolverktyg och kommunikationsappar

På frågan om vilka symbolverktyg man har tillgång till och använder för att skapa material svarade 113 personer:

46 % (52/113) använder Papunet dagligen eller varje vecka.

8 % (9/113) använder Bildstod.se dagligen eller varje vecka.

11,5 % (13/113) använder Boardmaker dagligen eller varje vecka.

30 % (34/113) använder Widgit Online dagligen eller varje vecka.

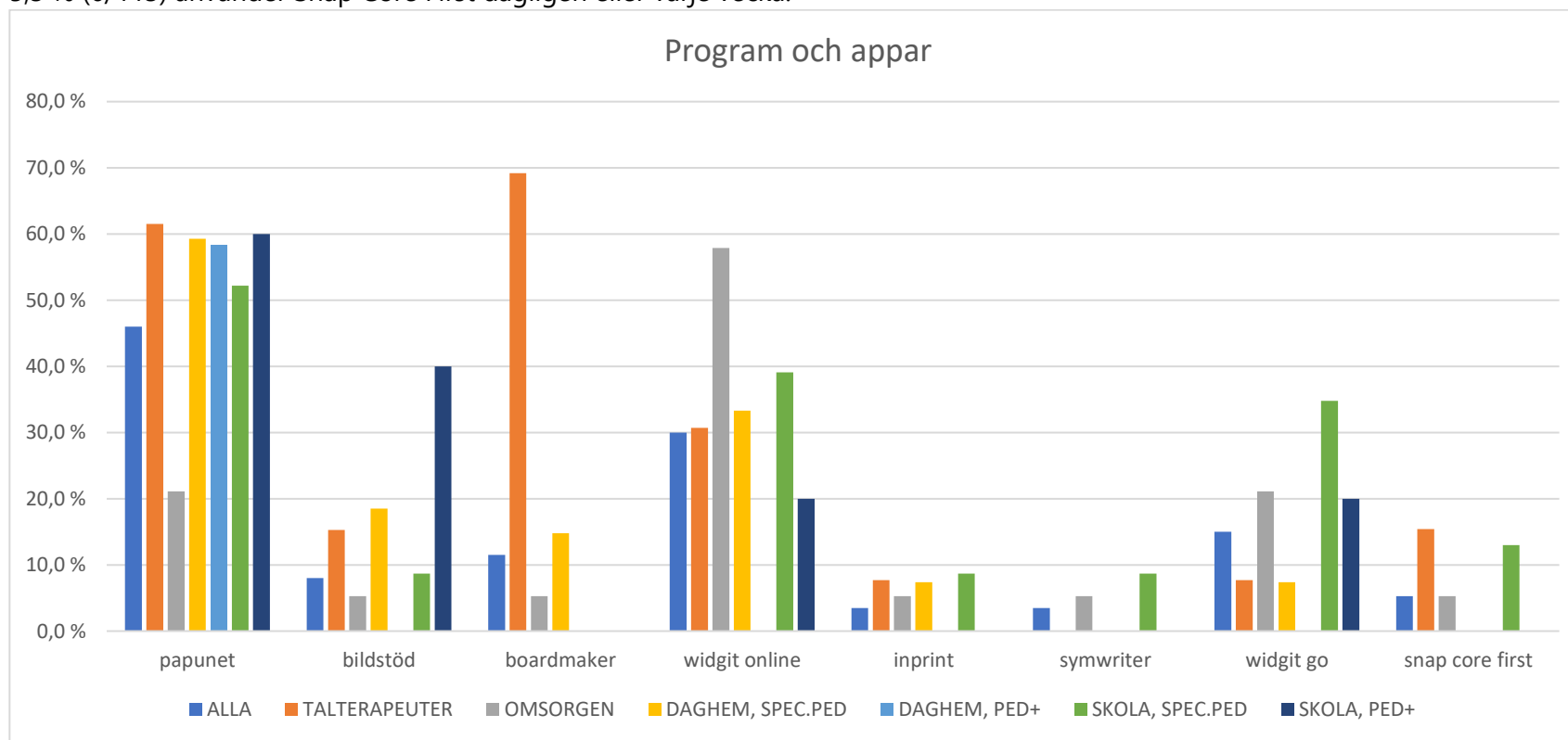
3,5 % (4/113) använder InPrint 3 dagligen eller varje vecka.

3,5 % (4/113) använder SymWriter 2 dagligen eller varje vecka.

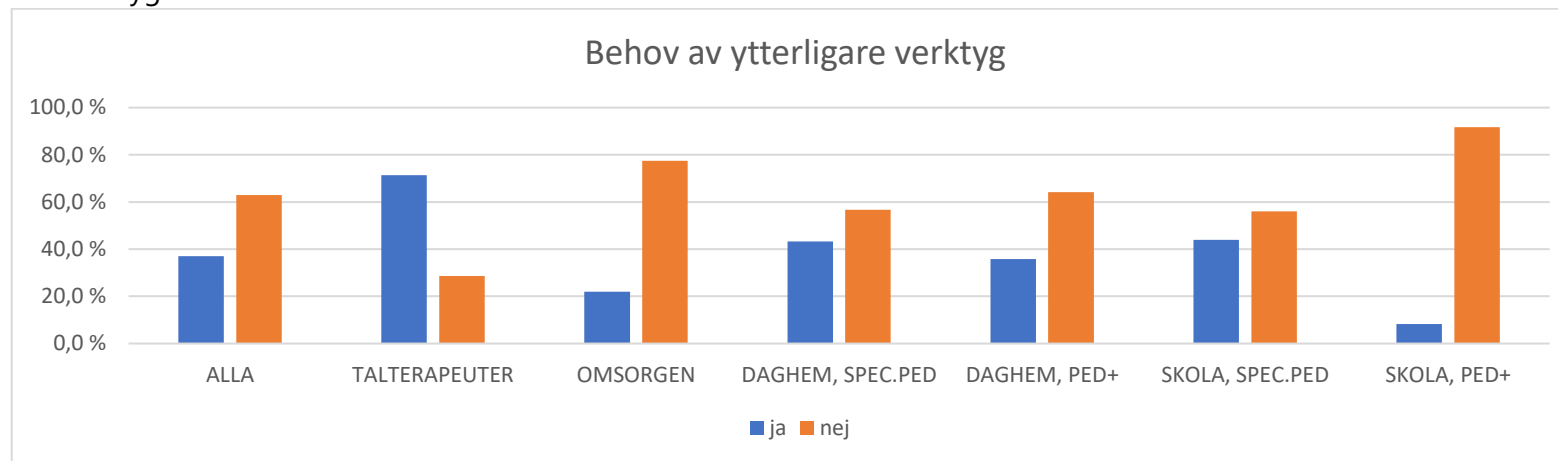
Bland de som svarade använder 23 personer kommunikationsappar i sitt arbete:

15 % (17/113) använder Widgit Go dagligen eller varje vecka.

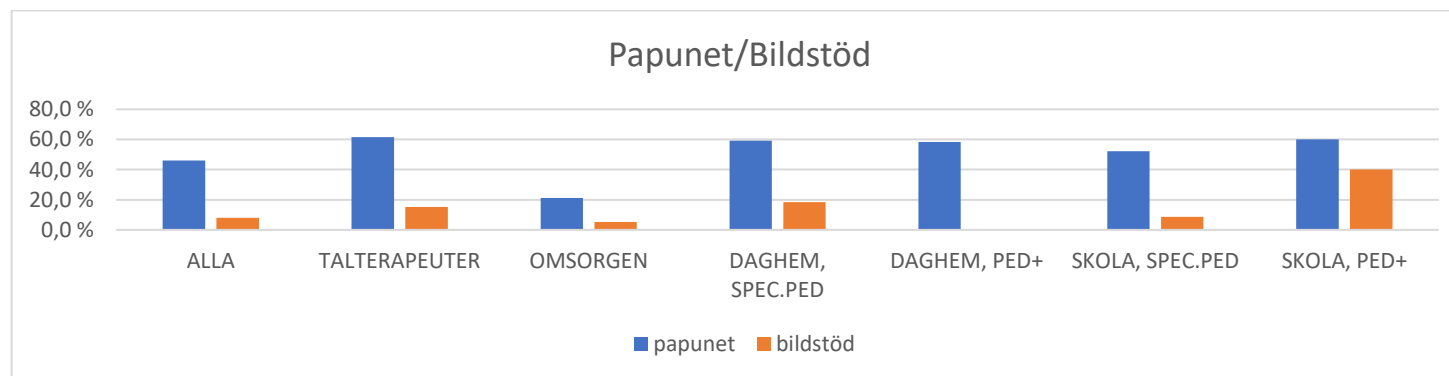
5,3 % (6/113) använder Snap Core First dagligen eller varje vecka.

Av alla som svarade anger en majoritet, 63,0 % (109/173), att de inte behöver fler verktyg. I den här frågan sticker talterapeuterna ut då 71,4 % (10/14) svarar att de behöver fler verktyg. Bland specialpedagoger i daghem och skola svarar ungefär 44 % (24/55) att de behöver fler verktyg.

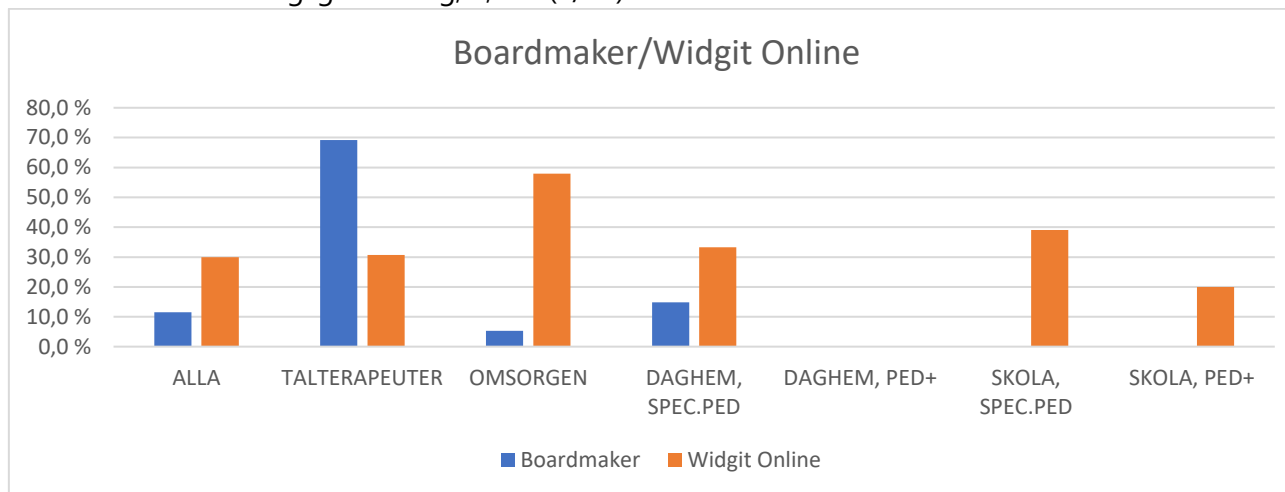

Gällande verktygsprogram är Papunet det som används mest 46,0 % (52/113). Medeltalet för alla yrkesgrupper är över 50 %, förutom för personalen inom omsorgen, inom omsorgen är det drygt 21 % (4/19) som använder Papunet. Av alla som svarade på frågan angav 8,0 % (9/113) att de använder Bildstöd.

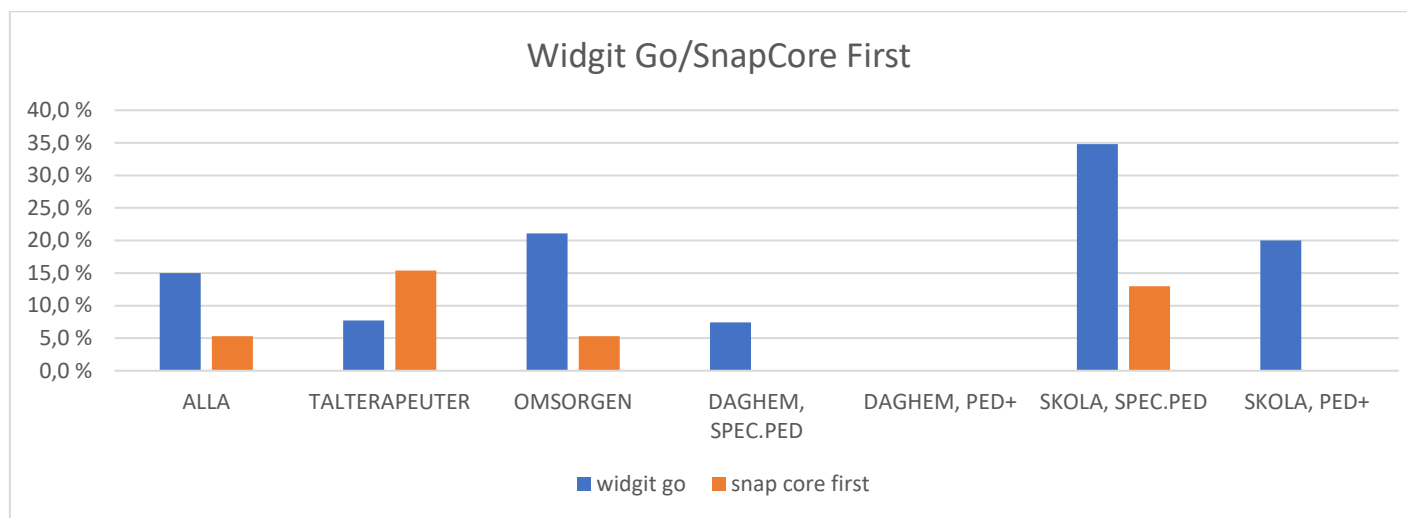
Boardmaker, InPrint3 och SymWriter2 används överlag lite. Boardmaker används dock mycket bland talterapeuter, 69,2 % (9/13).

Widgit Online används av drygt 30% i de flesta yrkesgrupper. Av specialpedagoger i skolan använder 39,1 % (9/23) sig av Widgit Online. Av personalen inom omsorgen använder 57,9 % (11/19) Widgit Online dagligen eller varje vecka. För pedagogisk personal i daghem och skola var användningsgraden låg, 0,1 % (2/29).

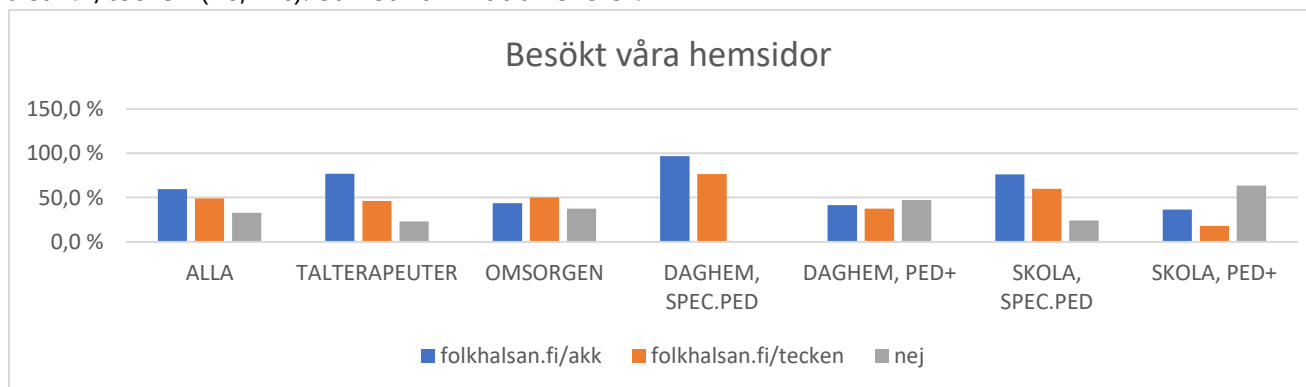

Gällande kommunikationsapparna används Widgit Go av 15,0 % (17/113) och Snap Core First 5,3 % (6/113) av alla som svarat.

Procenterna här säger inte nödvändigtvis så mycket då det handlar om så få personer. Av talterapeuterna använder 1/13 Widgit Go dagligen eller veckovis. I omsorgen är motsvarande siffra 4/19. Av daghemmens specialpedagoger är det 2/27 och i skola 1/5. Bland specialpedagoger inom skola är användningen 8/23. Dessa siffror kan fungera som stöd vid tolkning av diagrammet.

För oss är alla svar värdefulla och intressanta eftersom det hjälper oss på vägen då vi planerar och utformar vår verksamhet. I denna enkät fanns även en fråga om man besökt vår hemsida. Våra materialsidor kan man utvärdera kontinuerligt och den vägen går det också att kontakta oss för att ge tips och idéer samt ris och ros. Överlag når vi bra ut med våra hemsidor 59,6 % (102/171). Av specialpedagoger inom småbarnspedagogiken når vi ut till alla som svarade – antingen via [folkhalsan.fi/akk](https://www.folkhalsan.fi/akk) (96,7 %) eller via [folkhalsan.fi/tecken](https://www.folkhalsan.fi/tecken) (76,7 %). Sämst når vi ut till skolor.

Plock ur öppna svar, yrkesvis:

Vi har plockat in svaren från de öppna frågorna och har korrigerat tryckfel och lagt in skiljetecken.

Talterapeuter:

Varför jag vill ha ytterligare verktyg / varför har jag inte det:

Många daghem/skolor använder Widgit Online/Go och därför skulle det underlätta att använda samma.

Egen ipad eller dator med pekskärm för att skapa bildstöd "on the fly" då man är ute på fältet (skulle gå att använda med tex widgit go/online eller boardmaker 7s interaktiva funktioner med talsyntes. Afasiappar/program och vissa appar på ios är omöjliga att hitta till pc eller mac).

Boardmaker och papunet har en del föråldrade bilder. Boardmaker fungerar även väldigt komplicerat.

Jag använder papunet och boardmaker och båda har sina begränsningar. En del av bilderna är svåra att tolka och det finns inte bilder på allt man behöver. Min arbetsgivare har bara licens till Boardmaker. En del av dom som nämndes ovan hade jag inte hört om, måste kolla upp.

Vem uppdaterar kommunikationshjälpmedlet?

Spec.barnträdgårdslärare, assistent, familj

Mindre uppdateringar kan göras av terapeut, assistent eller föräldrar, större uppdateringar via Tikoteket

Tyvärr är det ofta talterapeuter som blir tvungen att uppdatera hjälpmedlet eftersom föräldrarna saknar kunskap eller så får dom det inte gjort av en eller annan orsak och det är omöjligt att få via Hjälpmedelscentralen en uppdatering

Uppdateringen sker vid Tikoteekki, men det är en flera månaders process och går väldigt trögt och långsamt, speciellt på svenska eftersom färdiga kommunikationsbotten sällan finns på svenska utan måste översättas. Översättningarna är inte alltid korrekta. De svenska barnen får inte heller samma möjlighet till en grundläggande bedömning av vilket kommunikationshjälpmedel som skulle

vara lämpligt och även introduktionen av hjälpmedlet till närmiljön är under all kritik jämfört med hur jag uppfattat att de finska barnen får.

Föräldrar/personal

Hjälpmedelcentralen

Tidigare hade jag flera klienter med mapp eller GoTalkNow. Det var meningen att vårdnadshavaren skulle uppdatera hjälpmedlen men de gjorde inte alltid det trots påminnelser.

Specialpedagog inom småbarnspedagogiken:

Varför jag vill ha ytterligare verktyg / varför har jag inte det:

Boardmaker som vi använder börjar kännas föråldrat.

Många som använder bildstöd nuförtiden.

Alla barn, men i synnerhet barn med stödbehov har nytta av symbolstöd

Jag har endast tillgång till Papunet och skulle behöva flera, snabbare och bättre alternativ till kommunikation.

Skulle ge mera möjligheter och större variation med bilderna.

Vill gärna lära mig nytt och få mångsidigare kunskaper och variation

Viktigt med individuellt anpassat material vid kommunikation inom olika områden.

Budgeten räcker inte till för att skaffa dyrare program.

Vem uppdaterar kommunikationshjälpmedlet?

Tikoteket ansvarar för vissa barns hjälpmedel

Personalen som jobbar dagligen med barnet samt talterapeuten

Habiliterande enheten? Vanligtvis talterapeuterna?

Uppdatering sker även med stöd av talterapeut och hjälpmedelscentralen.

Specialpedagog inom skola:

Varför jag vill ha ytterligare verktyg / varför har jag inte det:

Kerro Kuvin använde jag i mitt tidigare arbete

Vet inte själv exakt vilket material som kunde vara passande. Jobbar på att hitta rätt sorts material och system för att kunna använda det i vardagen.

Papunet är helt ok men om man fick välja hade jag gärna något av de tidigare nämnda till.

Skulle vara lättare att göra upplägg och uppgifter på Widgit Online.

Vem uppdaterar kommunikationshjälpmedlet?

Talterapeut uppdaterar hjälpmedlen (endast mappar med bildstöd, har i nuläget inga elever med digitala hjälpmedel).

Jag kan hjälpa med upplägg på Widgit Go och göra egna upplägg. Men om apparaten måste uppdateras måste den föras till HUS:

Famijen uppdaterar

IT stödet i skolan hjälper vid behov eller snäll kollega

Med hjälp av Tikoteket.

Personal inom omsorgen

Varför jag vill ha ytterligare verktyg / varför har jag inte det:

Tycker det finns bristfälligt på svenska och papunet känns föråldrat. T.ex. Widgit go - ingen licens, samma med de andra som kostar.

Vi har tillgång till widgit online. Jag saknar vissa bilder.

Fått mitt EGET Widgit Online denna vecka så skulle gärna lära mig mera om flera alternativ. Men bra att börja med detta nu.

Därför att man aldrig blir fullärd och därför det är mitt ansvar att hitta optimala kanaler att nå mina brukare

Vem uppdaterar kommunikationshjälpmedlet?

En ergoterapeut.

Jag som vårdare tillsammans ned klienten.

Talterapeuter, pedagoger, lärare.

Talterapeut gör det ofta. Jag vet hur man kan uppdaterar en WigitGo men ofta gör andra det.

Vi är några ur personalen som försöker hitta lämpliga bilder vartefter behovet finns/ ändrar.

Lärarna, handledarna, terapeuterna uppdaterar beror på vad som behövs uppdateras

Talterapeut har uppdaterat hjälpmedlet alt. Tietoteekkis personal.

Socialpedagogen

Anhöriga/personal på skola eller inom omsorgen sköter uppdateringen

Ergoterapeut

De som mera jobbar med brukaren.

jag som speciallärare hjälper till att uppdatera det som har med daghemsverksamheten att göra, ofta i samarbete med talterapeut
Handledarna uppdaterar.

Pedagogisk personal i daghem och skola:

Varför jag vill ha ytterligare verktyg:

Flera barn har svårt med språket.

Behov finns, barnen kommer ihåg bättre om man berättar på olika sätt.

På min nuvarande enhet finns kvotflyktingar och det skulle vara bra att kunna använda tecken som stöd som hjälp i kommunikationen. Jag jobbar egentligen inom språkbud där det också skulle vara väldigt användbart med tecken som stöd.

Mera valmöjligheter och inte endast papunet.

Lättillgängligt material som inte tar för mycket tid att sammanställa. Vi använder också en hel del rekvisita. Tiden är knapp att hinna göra stödbilder m.m. Osäker på tillgång till de olika som räknats upp.

Har inte fått tillräckligt med info eller kunskap om vilka verktyg som finns.

Behöver bildstöd i språkbudet och Widgit lär vara ett snabbt sätt att göra detta på.

Har inte licenspengar och inte heller tid.

Jobbar i språkbud, allt ska göras lättillgängligt. Har ej tillgång till licensmaterial.

Vem uppdaterar kommunikationshjälpmedlet?

Kommunikationskartor som talterapeuten håller på att göra. Kan bli aktuellt att vi också kan göra egna i framtiden.

Specialläraren i barnomsorgen

Speciallärare, ergoterapeut, talterapeut

Här är datat inmatat i excel version för den som vill begrunda detaljer.

		ALLA		TALTERAPEU			OMSOR		DAGHE		DAGHEM,		SKOLA,		SKOLA,							
Använder symbolstöd (173)	ja	173	155	89,6 %	14	14	100,0 %	32	30	93,8 %	30	29	96,7 %	53	45	84,9 %	25	23	92,0 %	12	7	58,3 %
	nej		18	10,4 %		0	0,0 %		2	6,3 %		1	3,3 %		8	15,1 %		2	8,0 %		5	41,7 %
Hur ofta (154)	dagligen	154	92	59,7 %	13	10	76,9 %	28	17	60,7 %	29	15	51,7 %	45	26	57,8 %	23	15	65,2 %	7	5	71,4 %
	varje vecka		48	31,2 %		3	23,1 %		8	28,6 %		12	41,4 %		14	31,1 %		5	21,7 %		2	28,6 %
	varje månad		12	7,8 %		0			2	7,1 %		2	6,9 %		4	8,9 %		3	13,0 %		0	0,0 %
	mer sällan		2	1,3 %		0			1	3,6 %		0	0,0 %		1	2,2 %		0	0,0 %		0	0,0 %
Skapar symbolstöd själv (155)	ja	155	114	73,5 %	14	13	92,9 %	29	21	72,4 %	29	27	93,1 %	45	25	55,6 %	23	21	91,3 %	7	5	71,4 %
	nej		31	26,5 %		1	7,1 %		8	27,6 %		2	6,9 %		20	44,4 %		2	8,7 %		2	28,6 %
Använder dessa verktyg	papunet	113	52	46,0 %	13	8	61,5 %	19	4	21,1 %	27	16	59,3 %	24	14	58,3 %	23	12	52,2 %	5	3	60,0 %
	bildstöd		9	8,0 %		2	15,3 %		1	5,3 %		5	18,5 %		0	0,0 %		2	8,7 %		2	40,0 %
	boardmaker		13	11,5 %		9	69,2 %		1	5,3 %		4	14,8 %		0	0,0 %		0	0,0 %		0	0,0 %
	widgit online		34	30,0 %		4	30,7 %		11	57,9 %		9	33,3 %		1	0,0 %		9	39,1 %		1	20,0 %
	inprint		4	3,5 %		1	7,7 %		1	5,3 %		2	7,4 %		0	0,0 %		2	8,7 %		0	0,0 %
	symwriter		4	3,5 %		0	0,0 %		1	5,3 %		0	0,0 %		0	0,0 %		2	8,7 %		0	0,0 %
	widgit go		17	15,0 %		1	7,7 %		4	21,1 %		2	7,4 %		0	0,0 %		8	34,8 %		1	20,0 %
	snap core first		6	5,3 %		2	15,4 %		1	5,3 %		0	0,0 %		0	0,0 %		3	13,0 %		0	0,0 %
	behov av ytterligare verktyg (173)	ja	173	64	37,0 %	14	10	71,4 %	31	7	22,6 %	30	13	43,3 %	53	19	35,8 %	25	11	44,0 %	12	1
nej			109	63,0 %		4	28,6 %		24	77,4 %		17	56,7 %		34	64,2 %		14	56,0 %		11	91,7 %
Använder tecken som stöd (173)	ja	173	122	70,5 %	14	14	100,0 %	32	26	81,3 %	30	25	83,3 %	53	29	54,7 %	25	19	76,0 %	12	5	41,7 %
	nej		51	29,5 %		0	0,0 %		6	18,8 %		5	16,7 %		24	45,3 %		6	24,0 %		7	50,3 %
Hur ofta (122)	dagligen	122	70	57,4 %	14	6	42,9 %	26	14	53,8 %	25	9	36,0 %	29	21	22,4 %	19	13	68,4 %	5	3	80,0 %
	varje vecka		36	29,5 %		7	50,0 %		7	26,9 %		9	36,0 %		7	24,1 %		5	26,3 %		1	20,0 %
	varje månad		12	9,8 %		1	7,1 %		5	19,2 %		4	16,0 %		1	3,5 %		0	0,0 %		1	20,0 %
	mer sällan		4	3,3 %		0	0,0 %		0	0,0 %		3	12,0 %		0	0,0 %		1	5,3 %		0	0,0 %
Har besökt /akk eller /tecken (17)	folkhalsan.fi/akk	171	102	59,6 %	13	10	76,9 %	32	14	43,8 %	30	29	96,7 %	53	22	41,5 %	25	19	76,0 %	11	4	36,4 %
	folkhalsan.fi/tecken		84	49,1 %		6	46,2 %		16	50,0 %		23	76,7 %		20	37,7 %		15	60,0 %		2	18,2 %
	nej		56	32,7 %		3	23,1 %		12	37,5 %		0	0,0 %		25	47,2 %		6	24,0 %		7	63,6 %